

Jacob Westin var till yrket garvare, blev därtill kommunalman

Till Arild

Westin levde mellan 1810 och 1880

Han donerade 1877 sin samlingar av böcker och handskrifter

*

Dessa handlingar berör:

I Felaktig bouppteckning från Christina Nilsdotter (Emporagria) Palmström till förmån för sina barn, mot Johans barn i det första äktenskapet

II Johan Palmströms utlånande av 10.000 daler kopparmynt till Jacob Lenaeus (1621-1700), adlad Clo år 1658, gift, fick 5 döttrar Jacob Clo hade varit privatsekreterare till kung Carl X Gustaf, senare sekreterare i slottskansliet, därefter, år 1666, underståthållare i Stockholm. Jacob Clo hade, enligt honom själv, inestående lön på cirka 3 gånger det belånade belottet på 10.000 daler kopparmynt Jacob Clo adlad på faderns, ärkebiskopens, meriter

Bakgrund 1:

Bifogade kopior på handskrifter

Behandlar i stort tiden 1676-1713 i den Palmströmska släkten, med ursprung i Johan Matsson – Lange – Palmströms arbete och liv.

Det har en början i att kung Carl XI varslade Johan Palmström den 11 februari 1676, om att tjänsten som jurist i Amiralitetet skulle indragas

Man skall ha i minne, att kung Carl XI var född 1655, och var vid tiden för indragningen av tjänsten, kungen endast 21 år gammal.

Orsaken till avskedet var kanske flera: Johans tvist med friherre Lorentz Creutz (1615 – 1 juni 1676), vilken amiral hade kungens absoluta stöd.

Johan Palmström kunde, på mycket vaga orsaker, göras ansvarig för flottans usla rustningar 1675, där master och segel i flera fall hade ruttnat.

Den 1 juni 1676 havererade flottans största fartyg **Kronan**, och vid vilket haveri Johans vederdeloman amiralen Lorentz Creutz, omkom.

Rent allmänt var ekonomin i Sverige dålig och indragningar blev nödvändiga.

Johan Palmström blev alltså inte direkt avskedad, men blev ombedd att söka en ny tjänst, utan lön.

Bakgrund 2:

Johan Palmström blev omgift år 1661, med Christina Nilsdotter (Emporagria), dotter till en mäktig chefsrådman, Nils Nilsson (Emporagrius) i Stockholm. Han hade sannolikt erbjudits adelskap omkring 1652, men hade möjligen avböjt detta Han var släkt med Sveriges mäktigaste biskop, Ericus Gabrielis Emporagrius (1606 – 1674), kungens rådgivare. Kyrkans präster och biskopar brukade inte

adlas. Däremot kunde dessa personers barn bli adlade, vilket biskop Emporagrius son: Gabriel Emporagrius (1639 – 1690) blev år 1668

Christina (Emporagrias) far var jurist för en anläggning för bl a föräldralös barn, där t ex föräldrarna dött, och lämnat pengar efter sig.

Det var sannolikt denna kontakt mellan Johan Palmström och Nils Nilsson och biskop Emporarius, som gjorde det möjligt för Johan att låna ut pengar – mot ränta. Och kan man förmoda gav dessa två personer ett mycket starkt inflytande över Johan Palmström.

Bakgrund 3:

Pengar utlånade till staten = kungen = under krigstider var i det närmaste omöjliga att få tillbaka.

När Johan Palmström förmedlade ett lån på 10.000 daler kopparmynt till biträdande "landshövdingen" Jacob Clo, och denne uppenbarligen aldrig fick tillbaka sina pengar från den svenska staten, uppstod de eländiga tvistemålen, efter Johan Palmströms död den 1 januari 1686, mellan Christna (Emporagria) - Palmström - och svenska staten, beträffande lånet

Och Johans barn i första äktenskapet, beträffande den påstått falska boupp-teckningen. Vilka processer varade till Christnas död i september 1710.

Och där det beslöts, från högre ort, att sätta punkt år 1713, genom assessorn i Svea hovrätt: Magnus Salan(us) (1661 – 1725), och adlad Bielkenhielm år 1719, beordrades att ingripa för att göra slut på konflikten med staten

Magnus Salan var för övrigt släkt med Johan Palmströms dotter Anna, vilken varit gift med Olaus Johansson Salanus.

Bakgrund 4:

Johan Palmström gift II, med Christina Nilsson (Emporagria)

Christinas far: **Nils Nilsson (Emporagrius)** (1607-1681), rådman

mor: **Elisabet Amundsdotter**

farfar: *Nicolaus Empoaragrius*, i Långtora (ca 1567-1642),
hade ytterligare söner

Nicolaus var troligen bror till Gabriel Erics Emporagrius (1565-1632), vars son var: **Erik Gabrielsson** (=Ericus Gabrielis) **Emporagrius** (1606-1674), biskop, och en mycket mäktig kyrkofurste – konungens förtroendeman

Hans son *Gabriel E.* (1639-1696) adlades Lillieflycht, (i stället för fadern), den 18 augusti 1668.

Gabriel E hade släktförhållande till Christina Palmströms motparter i den juridiska tvisten, beträffande de obetalda 10.000 dalerna, vilka Johan Palmström lånat ut till Jacob Clo.

Erik Emporagrius och rådmannen Nils Nilsson, var ju nära släkt, och var mycket god vän till kung Carl XI av Sverige, och det var kanske delvis detta som räddade Johan Palmströms ekonomiska framtid.

Memento

Stockholm anses år 1670 ha haft mellan 40- och 45.000 invånare.

Misären var tidvis stor bland befolkningen: Sjukdomar och fattigdom!

Ensamma gamlingar och föräldralösa barn hade det mycket svårt.

Hjälpinstitutioner fanns T ex Kyrkan och klostren - och armbössor.

I Stockholm fanns *Danvikens hospital*, vilken instution under mycket lång tid fanns kvar.

Så tex för år 1652, redovisas intagna till

Fribrödet=19 stycken

Sjukstugan norra=51

Sjukstugan södra=48

Spetalet=13

Dårhuset=5 =summa 136 personer

Nils Nilsson Emporagrius var rådman i *Justitiecollegiet*, och hade varit både bokhållare och kassör, och han skötte tidvis *Danvikens* finanser.

I Sverige skapades Stora Sjötullen 1636, vilken institution tog emot tull från utrikes kommande fartyg. Tullverket redovisar 1636 Dalarö som tullstation.

1673 anges som tullstationer Dalarö och Sandhamn.

Från Amiralitetets armbössa hade tagits små och stora belopp *som lån*, av såväl Kronan som enskilda. Belopp som knappast blev återbetalda.

Stora Sjötullen/Amiralitetet hade avtal med *Danvikens hospital* om ekonomiskt stöd, vilket troligen åsyftas med "*pengar, vilka kommer barn till*", beträffande det av Jacob Clo lånade pengarna, om 10.000 daler kopparmynt.

Johan Palmström, jurist i Amiralitetet, anklagade flera av de som tagt "lån" från bössan. Med tvistigheter och ovänskap som följd.

År 1670 fastställdes att *Danvikens hospital* skulle framgent sortera under Justitiekollegiet.

Pengar skulle komma från bl. a. Amiralitetets bössa/Stora Sjötullen till Danviken.

*

Johan Palmström utnämndes till notarie i Amiralitetet, den 30 september 1654, kommissarie den 23 juli 1667 – och slutligen assessor den 24 maj 1675, med en lön av 900 daler per år.

Det är mycket troligt, att Johan Palmström, har lärt känna Nils Nilsson å ämbetets vägar, och att brevet, den 11 februari 1676, som varslade om indragen tjänst, kanske löstes av Johans svärfar Nils Nilsson.

Johan Lange (senare Palmström) gift II, med Christina Nilsdotter, den 17 oktober 1661.

*

En äldre adelskalender upplyser, att Johan Palmström hade 21 barn. Detta kanske beror på dåliga källor och kanske bristande kommunikationer.

Vi vet ju, att Johan Mattsson – Lange – Palmström fick 5 barn i sitt första äktenskap, med Anna Wigen, och 6 stycken med Christina Nilsdotter Emporagria = 11

Vi vet ju också, att Johan Palmström har blandats ihop med sonen, löjtnanten i flottan, även kallad skeppskapten, Johan Palmströms (1648-1705) 4 barn i äktenskapet plus 2 utom äktenskapet på Hållerud.

Vi vet också med stor säkerhet, att han, sonen, Johan Palmström varit gift tidigare

Detta räknas samman till 17 barn + eventuellt 4 från Johans första äktenskap.

*

Sannolikt var det Amiralitetet, som hade framlagt förslaget om Johan Langes adelskap, i kraft av hans duglighet.

Men även Johans svärfar Nils Nilsson (Emporagrius) hade backat upp sin svärsons adlande.

När Johan Palmström råkar i luven på amiralen Lorentz Creutz, vilken var kungens förtroendeman, för klagomål över hans okunnighet, hade kungen gått emot Johan Palmströms klagomål, Johan Palmström hade mäktiga vänner.

När Johan Palmströms tjänst "drogs in", kunde han söka en befattning utan lön tillsvidare.

Lorentz Creutz hade till och med erbjudit sig att avgå från sin chefstjänst

Men kung Carl XI ville behålla honom kvar.

Nils Nilsson gav år 1676 helt enkelt en förtroendeställning till sin svärson Johan, för att handha föräldralösa barns pengar (det rörde sig om barn, vars föräldrar lämnat pengar/tillgångar efter sig

När Jacob Clo inte kunde betala tillbaka de ursprungliga 10.000 dalerna, som han lånat, meddelar han helt riktigt, att han hade inte fått sin inestående lön från *Kronan*, *det vill säga kungen*. Ett belopp som var mellan 2 och 3 gånger högre än skulden.

Sannolikt finns de kompletta juridiska handlingar kvar i Svea hovrätts arkiv i Stockholm

Lindome

10 april 2017

Rolf

Obs! 1660 präglades/gjöts **8 daler silvermynt** av koppar, det myntet vägde 12.076 gram

Silvermynt kom att få kursen : 1 daler silvermynt=3 daler kopparmynt

Bilagor

Westin 738, Uppsala, nr 359, 360 och 361

Klagoskrift beträffande eventuell försäljning av pantsatt egendom

Inlämnad till hovrätten den 14 november 1700, av Christina Palmström, undertecknad också av D. Thorsberg (=Daniel Thorsberg?!), gift 1696 med Helena Palmström.

Jacob Clo, född den 18 januari 1621 i Uppsala, och död den 26 februari 1700 i Stockholm. Låntagare av 10.000 daler kopparmynt, genom Johan Palmström.

Av Jacob Clos 5 döttrar, lever vid hans död ännu tre: Margareta Catharina, gift, Christina, gift och Birgitta.

Jacob Clos fastighet på Norremalm och vid Brunkeberg belägen är uppbjuden till försäljning. Säkerligen genom de tre döttrarna.

Christinas inlämnade brev **bevisar, att Jacob Clo inte har förmått att betala sin skuld på lånet av ursprungliga 10.000 daler**

Littera A

Jacob Clo och hans hustru Catharina Björnkrou, daterat den **15 december 1676** Beträffande säkerheter för lånet och lånevilkor övrigt.

Littera B

Den 6 mars 1682, ändrad säkerhet för lånet registrerad i Stadens protokoll.

Littera C

Till Kongl. Maj:tz Råsh och Öfwer Ståthållare

Daterat den 5 september 1700 (efter Jacob Clos död)

Christina Palmström försöker säkerställa, att dödsboet efter Jacob Clo, kommer att betala det stora lånet.

Rolfs Kommentar Littera A, B och C

Lånegivaren har tidigare gått med på ändrad säkerhet för lånet om 10.000 daler; i stället för säkerhet i fastigheten, har medgivits säkerhet i värdepapper, s k Assignater = papper med mycket tveksam säkerhet och värde

Det är troligen Christina Palmström som blivit lurad

Observera dessutom, Christina Palmström är släkt men Jacob Clos hustru: Catharina (Mylonia) Björnkrou, född ca 164?, gift? Och död 1678.

Catharinas syster Maria Björnkrou, född 1655, gift 1670, med lagmannen Gabriel Emporagrius, adlad Lillieflycht – d v s *ganska nära släkt med Christina Palmström-Emporagria*. Vad nu detta kunde betyda för skulden på 10.000 daler.

Bilaga

Westin 362

Berör Gustaf Palmsströms klgoagomål över att Hans styvmor upprättat en felaktig bouppteckning efter sin make, Johan Palmström

Gustaf har skrivit under klagomålet; *Blomberg den 23 maj 1708*, alltså 20 år efter faderns död. Skrivelsen har insinuerats (=inlämnats) till juridisk myndighet i Stockholm, den 13 juli 1708. Gustaf Palmström anhåller om att ett riktigare inventarium måtte upprättas.

Skrivelsen är mycket intressant ur en annan synpunkt.

Gustaf påpekar, att han enligt lag, är närmaste arvinge efter sin far Johan Palmström näst efter Christina Palmström.

Detta skulle kunna tolkas så, att han är den siste av sina syskon i livet, och alltså system Anna Palmström, gift I, med Olaus Johansson Salanus, och II med kyrkoherden Lars Hedsin, död 2 maj 1709, har dött för skrivelsens datum.

Gustaf Palmströms barn i krigstjänst;

Anna Elisabet gift 28 december 1705 med ryttmästaren Lennart Lindeström. Sannolikt befinner sig paret i Skåne.

Lars Palmström, kornett, sedan 1703, vid Västgöta kavalleriregemente.

Isynnerhet har angivits felaktiga värdering på säteriet Ahlby säteri, men även andra fastigheter.

Bilaga

Westin 363

Berör inte något av ovanstående två ekonomiska problem, men meddelar, att kamreren Torsberg lever ännu 1722

Anreps utgåva har sammanblandningar

Bilaga

Westin 364 och 365

Meddelar, att Olaus Salanus, Anna Palmströms make, har inlämnat skrivelser 1692 och 1694, angående inventarieförteckning efter Johan Palmström

Bilaga

Westin 367 och 368, tillika 369 och 370

Berör den felaktiga attesten 23 mars 1686 av fördelning av arvet efter Johan Palmström, insänd till Swea Hofrätt, av Olaus Salanus, Anna Palmströms make.

Insänd den 18 oktober 1692, med fl datum.

Bilaga

Westin 372

Christina Palmström överklagar ovanstående Otto Salanus krav och skrivelser.

Bland annat skriver Christina, att en rättegång inte är tillämplig.

Möjligen är skrivelsen uppsatt av Christina Palmström själv. Hona var ju dotter till Nils Nilsson – en skicklig jurist.

Christina Palmström behärskar det svenska språket mycket väl, bl a kommatering: Skulle kunna beteckna som en av de, vilkade förnyade svenska språket.

Bilaga

Westin 373 och 374

Brev till Svea hovrätt den 1 december 1692, från Christna Palmström.

Berör den påstått felaktiga bouppteckningen efter Johan Palmström

Kanske från Christinas egen hand. Mycket ”juridiskt” utformad.

Bilaga

Westin 375 (11)

Kongl. Rättens utlåtande 7 oktober 1690 över Olai Salani insända supplik med besvär mot Christina Palmström.

En av undertecknarna var H. Fägerstierna = Håkan Andersson Fegraeus, adlad Fägerstierna – *var tidigare Johan Palmströms arbetskamrat.*

Bilaga

Westin 376 (I2)

Brev till Svea Hovrätt från J Bolhorn i tvisten om arvet efter Johan Palmström.

Sannolikt talar han för Anna Palmström och mot Christina Palmström

Citat i försvenskning:

begäran om arv är enligt allmän lag omöjlig att preskribera

Bilaga

Westin 377, 378, baksida (13, 14)

Christina Palmström inlämnar till rätten den 15 december 1692

Westin 379, 380, baksida

Christina inlämnat den 30 december 1695 (skall det inte vara 1692?)

Christina Palmströms far, Nils Nilsson Emporagrius, var en mycket skicklig jurist; detta har säkerligen påverkat dottern Christinas kunskaper.

Hon skriver egna inlagor till rätten; skriver en mycket god svenska – kan, enligt mig, vara en av **det moderna svenskan språkets skapare; modern kommatering och modern stavning.**

Dessa två processer är **inte ens lösta** när Christina går bort den 30 september 1710.

Westin 381, 382

Inläga till rätten, inlämnat efter den 21 maj 1695. av **Olaus Salanus**, gift med Anna Palmström.

Johan Palmströms testamenta underkännes

Värderingen av Johan Palmströms efterlämnade egendomar underkännes

Egendom: Ahlby säteri

Stenhuset vid Trädgårdsgränden

Gården på Kungsbacken

Christina Palmström påstås ha undanhållit 20-30 tusen? riksdaler kopparmynt

Christina anklagas ha förfalskat värdehandlingar

Christina har dessuto gjort felaktiga arvsfördelningar.

Westin 383 och 384-386

Är ett **Ante Nuptiale**, det vill säga ett äktenskapsförord inför äktenskapet mellan Christina Palmström och Didrik von Eisen, av den 27 november 1688

Von Eisen dog den 12 maj 1697, och juridiska handlingar inlämnades till rätten denb 27 mj 1697, klockan 11 förmiddagen

Berör inte de två stora tvistigheterna ovan.

Westin 387

Brev inlämnat den 12 november 1713 av Magnus Salan

Man söker avsluta gamla tvistigheter och skall kalla sterbhusdeltagarna efter Christna Palmström

Magns Salan, skicklig jurist, är släkt med Anna Palmström – och släkten Palmström för övrigt och även genom ingifte; Christina Nilsdotter Emporagria – Palmströn – von Eisen.

Det är underförstått, att *man vill omgående vill avsluta de gamla tvistigheterna*

Hälsningar

Lindome 8 maj 2017

Rolf

Insin. d: 14. Novemb. 1700.

359

Högwelborne H. Grefwe Kongl. Maj:tz Rådth och
Praesident, så och Hög, och Wälborne, Edle och
Högachtade, Högwijse och widtlagfarne, respective
H:r Praesident och samptel. H:r Assessores.

Såsom iag har fått förnimma att K:l. Ständers Banco hafwa intet lenge sedan låtit upbiuda på Rådstugun sahl. Underståthåll:e Wellb:ne Hr Jacob Clos tåmpt her på Norremalm och wid Brunkeberg belägen. Förtenskull och emedan samma tåmpt föruthan annan egendom är mig af sahl. Hr Underståthåll: och des sahl. Fru för undfånget låhn á 10/cn dehl. Kr m:t Capital a:o 1676 i pandtförskriften, och iag der på a:o 1682 ehrhållit laga improtollering wijsa lit:s A et B så att iag fram för andre Creditorer till bemt: tåmpt och annat qwarlemnadt egendom, så mycket säkrare eger praeferencen, som iag nyligen förmådt mig Kongl. Senatens resolution att till min bethallning åthåiuta her uthur een prompt hans HögGrefl. Excell:z H:r Öfwerståthållarens Embetes assistance wiser lit. C. Alltså är mig föranlåten worden emot Banquens mig oretterl. ehrhåldne Upbudh på tåmpten, å dett högsta protestera, med ödmiukaste begieran dett Eders HögGrefl. Excell:z och Kongl. HåfRettens Högrett wijsligt behagade icke allenast maintainera mig wedh mitt hypoteque och der wedh gjorde lagl. vigilance, uthan och beordra den högt:e Magistraten, att eij tillåta welbem:te Banco någon vidare lagfart her wed, hwarken medwerdering eller något annat min ägandrett till praejudis, reservatis reservandis förblifwandes

Eders HögGrefl. Excell:z
Den Högl. Kongl. HåfRettens

Underdån ödmiukaste
Tienarinna
Christina Palmström
en högt bedröfwat Enkia

D. Torsberg,
såsom Interessent och Full-
mechtig.

360 - 361

Catharina Biörenklou. Jacob Clo.
(L: S:)
Hans Kohlmetzer
Till wittne

hwilcket betygar
G: Holmström
civ: Stock:Secret:

Copia lit.C.

Högwelborne H:r Grefwe Kongl. Maij:tz
Rådth och Öfwer Ståthållare.

Uthj Kongl. Maij:tz frånwahro hafwe wij till Justitiens befordran af högst bem:te Kongl. Maij:tz Förordnade och befullmechtigade Rådth, låtet Oss föreläsas H:r Kongl. Rådetz och Öfwerståthållarens hoos Kongl. Maij:tz inkomne Underdåhnige Skrifwelsse af d. 11 Martij i förledit åhr; angående Fru Christina Palmströms hoos frambl. Under Ståthållarens Jacob Cloos Sterbhuis hafwande Skuldfordran, härflytande af enn hennes frambl. Mans Assessoren Palmströms till bem:te Under Ståthållare giorde försträckning at 10.000 D:r kopp. m:t, hwilka Penningar förbem:te Under Ståthållare i förstone wäll hade tänkt att kunna betalla med sin hoos Kongl. Maij:tz Underdåhnige hafwande Fordran, men som dett ej har kunnat låta sig giöra, och Kongl. Maij:tz Nådigste brefs af den 7 Februarij 1698 till H:r Kongl. Rådet och Öfwer Ståthållaren innehåller, att som ännu hade att hålla sig till samma Medell, men der dett skulle alt förlenge der med fordröijas, kunde henne intet wägras H:r Kongl. Rådetz och Öfwer Ståthållarens Embetes handrechnung, hemställandes fördenskull H:r Kongl. Rådet och Öfwerståthållaren Kongl. Maij:tz Nådigste behag Underdåhnigst, huru lång tijd till Underdåhnigste föllie af högtbem:te Kongl. Maij:tz Nådige Brefs änn skall lemnas och förstås, i fall åfwanb:de Under Ståthållarens Sterbhuis intet så snart kunde hafwa att undfå förbem:te sin Underdåhnige Fordran: Hwar uppå wij H:r Kongl. Rådet och Öfwer Ståthållaren detta till ett behörigt swahr hafwa lembna wellat; Att såsom bem:te Enckiefru så många åhr sine Medell måst umbära, och som nu så träget om betallningen anhåller, så att hon ej längre dermed bör uppehållas uthan snarare till sin rättmätige Fordran uthan wijdare drögzmåhl förhielpas; Fördenskull wille H:r Kongl. Rådet och Öfwer Ståthållaren i föllie af högst bem:te Kongl. Maij:tz Nådigste brewfs; meddellas bem:te Enckiefru enn fordernam des Embetes handrechnung utij alt det hon uthaf bem:te Under Ståthållarens Sterbhuis med Skiäll kan hafwa att Fordra och påstå, på dett hon således måtte blifwa klagelöös stält, och Kongl. Maij:tz heruthinnan intet wijdare beswähras; Och wij befalle.

Stockholm d. 5 September A:o 1700

Johan Gabr. Stenbock.
Diedrich Wrangell.

Christ. Gyllenstierna.
Gabr. Falkenbergh.

N. Gyldestolpe
J. Gyllenborgh.

H: Heerdhielm

Cum originale concordare
testor
M: Giese

Till Kongl. Rådet och ÖfwerStåthåll.

Insin. den 13. Julii 1708

362

Högwälborne Hr Grefwe, kongl. Maj:tz Rådth och
President

Högwälborne, Wälborne, Edle och högachtade, högwijse och
widtlagfarne Herrar, Hr vice President, och Samptel. Respective
Hr:r Assessores.

Hög gunstige befordrare

Inför Eders Höggrefwel. Excell:tz och den Höglöfl. Kongl: Rätten, föränlåtes
Supplicando Jagh förekomma, och medh ödmiukaste wördnadh böönfalla
att fölliande mitt begier hög gunstigt befordras måtte nembl: Att såsom intet
definitiv sluut är skedt uthi sterbhuset efter min Sal: Fadher Hr Assessoren
uthi Kongl Ammiralitetetz Collegio Wälb: Johan Palmström, om mitt och
mine syskons Fädernes arf, så wäll som efter 2:ne mine halfsyskon, Wälb:
Nils, och Maria Palmströmer, som inga brösttararfwingar efter sigh lembnat,
uthan dess qwarlåtenskap förmedel kommer till baakarff, hwaraf min
broderdel Jagh migh förebehåller finner, medh mehra, som widh ett
ändtel:t sluth kan påminnas, Emedan Jagh efter lagh näst min Styfmoder,
Wälborne Christina Palmström nämbsta arfwinge är, förmåendes Jagh intet
för min ålderdombs bräckeligheeter oftare reesa upp till Stokholm, och
mine barn äro i dessa swåra krigtider comenderade uti Konungens tjenst, att
dhe intet heller så invigilera mine fatalier, som snart nu låta till sluth.
Alltså böönfaller Eders Hög:Grefwel; Excell:tz och den Högl: Kl: Rätten Jagh
allerödmiukeligast om Kongl: Rättens Hög:Gunstige och kraftgällande
monotorial till Borgmästare och Rådth, här i Stokholm, att dhe reservera
migh mine Fatalier heredit: Uthi Protocollet, och att ett riktigt
Inventarium måtte blifwa upprättat uppå min Sal Faders och Halfsyskons
qwarlåtenskap, att icke min rätt må framdeles meen lyda, Eders Hög-
Grefwel: Excell:tz och Högl: Kongl: Rättens Hög-Gunstige bewågenhedt, och
willfahran uthi denna min begieran, gör migh obligerat, att wara

Eders Hög-Grefwl: Excell:tz
och
Den Högl: Kongl: Rättens

Blombergh d: 23 Maj
A:o 1708

Ödmiuk hörsammaste Tienare

Gustaff Palmström

Tillägg till Anrep. Palmström Tab 2.

Ätten war redan 1727 utgången. Johan Palmströms arfvingar voro då.

Gustaf Hierpe Lieut: (=Gustaf Hiep Löjtnant ?)
L. Lundberg:
och 1722 fans bland dem kamreraren Torsberg (?)
troligen woro de gifta gifta (?) med Lars P dotters (?)
sohns Hustru heta Christina. Se efter

obs!

Acta afl Sekorl. M. Edenborg
samt creditores emot hvarandra
Sv Hofr dom d 6 Nov 1734. Mina S.
Bålinge socken

Rolfs kommentar:

Frågetecken markerar mina osäkerheter; ordet gifta förekommer två gånger efter varandra.

Jacob Westin har haft tillgång till Gabriel Anreps "Ättartaflor", band 4. Tryckt omkring år 1864. Det finns ju så många felaktigheter i denna beskrivning över Palmström, nr 867, främst beroende på sammanblandningen mellan Johan Palmström (1621-1686) och hans son med samma namn (1648-1705), att det är ingen mening i att använda tabellerna.

Kanske borde dock Westin ha reflekterat över Lars Palmströms år 1707 ingångna äktenskap med Anna Catharina Lillie af Aspenäs; född 1689, och de många deras barn. Några eller någon borde ju finnas vid liv efter år 1727. Westin har sannolikt bara samlat in uppgifter och inte alls forskat. Jag finner emellertid Westins insats synnerligen värdefull ändå.

Acta vol: 144. p:1. No 10

Factoren wählbet:de Olaus Salanus
 emot
 Wählb. Fru Christina Palmström
 Angående Inventarij upprättande
 medh mehra.

Anno 1692 d 18 oktob. insin:

A:o 1692 d 24 Novemb: Libell..
 d 1 Decemb: Exceptio.
 d 8 Dito. Replica.
 d 15 Dito. Duplica.

A:o 1694 d. 19 Martij refer:

..... Hr V.P./BS/LL/SH/MS/JB/SE/

Anno 1692 den 18: Octobris

Samma dag bewilliades Factoren Olaus Salanus, uppå det idag inkommbna
 Supplique, i anledning af Kongl. Rättens Resolution, af den 7: octob: 1690,
 Citation och Stämbning uppå Wällb: fru Christina Palmström, angående
 qwarlåtenskapen efter hans Hustrus Sahl. fader Assessoren Wällb: Johan
 Palmström, efter Factoren intet skall kunnat komma med frun till wänlig
 förlikning; som wijdare Suppliqver uthwisar.

Citatio

Wij Gustaf Adolph etc: Eder Wällb: fru Christina Palmström.....
 och låte Eder härmedh, atFactoren Olaus Salanus
 med en Supplique inkommen, han tillkiennagifwer,
 huruledes den Kongl Rätten medelst des Resolu(ti)on af den 7: Octob: 1690.
 honom tillstånd gifwer lagl. få sökia Eder om ett riktigt och Edsworet
 Inventarium, angående qwarlåtenskapen efter hans hustrus Sahl. fader
 Assessoren Johan Palmström, efter som I uti Eder föklaring (!) emot hans
 ansökiande påstå och sökia at blifwa conserverat wijd den förlikning som
 A:o 1686 den 23 Martii emellan Eder des hustrus S..... uprättat blef,
 hwilket hans hustru såsom den tijden, och uthan någon lagl.

föred..t för.....dares bijwistande, twifwels utj persuaderat, i..... dhe
andra Interessenterne underskrifwit, som dock för henne skall ...
präjudicerligit warit; och ehuru åthskillige resor skall sökt, komma medh
Eder till wenlig compo..tion och förlikning, I dock Eder derpå ej welat
uthlåta, medh mehra som hoosfogade Supplications Copia uthwisar,
fördenskull som således är worden nödsakad at söka Kongl. Rättens
assistance, och om Citation och Stembning på Eder anhålla, hwilket wij
honom ej förwägra kunnat; altså ut i.. form: Com: till den 24: Novemb:
nästkom:de

Stockholm den 21: Octob: 1692:

Anno 1692: d: 24: Novemb:

Samma dag uprepades Factoren Olaus Salanus emot Wälb: fru Christina
Palmström. Frun Supplicerade; deremot Bolhorn protesterade, begierandes
att få inlägga Libellen, hwilken och fruns uthskickade cum reservato
emottog.

Anno 1692: den 1 (?) Decembr:

Samma dagh uprepades dito parter. Exceptio.-----

Anno 1692: den 8: Decemb:

Samma dagh uprepades dito parter. Replica.-----

Anno 1692: d: 15 Decemb:

Samma dagh uprepades dito parter. Duplica.-----

Högwälborne H:r Greffwe Kongl. May:tz
Rådth och Praesident, Så och Wälborne, Hög
Ehreborne, Högwijse och Widt Lagfarne
Herrar, Respective Kongl. Swea HofRättz
H:r Vice Praesident, och Samptl: Assessores,
Nådige Herre och Hög-Gunstijge Befordrare.

Eders HögGrefl. Excell:tz och den Kongl. HofRätten betackar iagh underdånigst, för dess nådrättwijse meddelte Resolution, af d. 7 Octob: 1690, hwaruthi Eders HögGrefl. Excell:tz och den Högl. Kongl. HåfRätten migh nådigst tillståndh gifwer, att Lagl. få söka min Hustrus Anna Palmströms Styfmoder Frue Christina Palmström om ett riktigt och Eedswurit Inventarium, angående qwarlåtenskapen eftter min Hustrus Sahl. Fader Assessoren Wälb:e H:r Johan Palmström, eftter som Wälbem:te frue uthi sin i Höglofl. Kongl. HofRätten inlagde förklaring emot mitt ansökande påstår och söker, att blifwa Conseveradt, widh den förlikningh som Anno 1686 d. 23 Martij, emellan Henne och min Hustrus Samsyskon oprättat blef, hwilket och min Hustru såsom den tijden Omyndigh, och uthan någon Lagl. förordnat förmyndares bywijstande /: tuifwels uthan persvaderat:/ iempte dhe andre Intressenterna Underskrifwit, som doch för min hustru heel praeiudicerligit war. Nu ehuruwäll iagh åthskillige reesor igenom mine skrifwelser, som serdeles till Frue Palmströms nu för tijden wärande man, Stadz Öfwerstl. von Eissen d. 11 Novemb:r 1690, som till Frun sielf oftta, tillforene och sidst d. 3 Sept. 1691, nogsampt tilbudit migh till Wänligh Composition och förlikningh, Så haar alt sådant, Oachtadt mehr bem:te H:r Öfwerstl. och dess Frue mig ej dett ringesta weelat beswara, fast mindre sigh på något sätt till någon föreeningh Uthlåta, hwar af iagh blifwer nödtwungen, Eders HögGrefl. Excell:tz och dhen Högl. Kongl. HofRättens Högrättwijsa Assistense söka, och derigenom förmå Frue Christina Palmström att göra migh, /: å min hustrus wegnar :/ een richtigheet. Alt fördenskull ländet till Eders HögGrefl. Excell:tz och den Höglofl. Kongl. HåffRätten min Underdånigste böön och begiäran, det Eders HögGrefl. Excell:tz och den Kongl. HofRätten, Nådigst behagade förunna Mig Citation, på oftta och Wälbem:te Frue Christina Palmström wijdh denna Cession inför Eders HögGrefl. Excell:tz och den Högl Kongl. HofRätten Comparera, Och således förmedelst Eders HögGrefl. Excell:tz och Kongl. Rättens höga bijståndh, och nådrättwijsa Uthslagh, blifwa imponerat till att oprätta ett sådant Inventarium /: på all dhen Ägendom både i löst och fast som fans i Sterbhuuset eftter hennes Sahl. Mans och min Hustrus Sahl. Ke (=käre?) faders H:r Johan Palmströms dödelige afgangh, :/ som hon

Eedeligen stadfästa och bekräftta kan. För hwilken stoorå Nådh och
högrättwijsa Befordran, iagh skyldigst förblif:r

Eders HögGrefl. Excell:tz
och
dhen Högl. Kongl. HofRättens

Underdånige Tienare
Olaus Salanus

Baksidan av 368, vikt i format 9 x 15 cm:

d. 18. Octob. 1692 insinuerad
af Factoren Olaus Salanus

Om Citation

Ditto föredragit och bewilliat

Såssom min lägenheet intet tillåter I egen persohn, att drijfwä den Saken, emot min Swärmoder Wälb: fru Christina Palmström, Angående qwarlåtenskapen efter min Hustrus Sahl. Fader, Assessoren Wälb: H:r Johan Palmström, som för een tijdh sedan, Uthj Kongl: Swea Hofrätt är anhängigh giordh, och dhen 24 nestkommande Novemb. peremptorie derij omsatt,: Altså Constituerar Jagh H:r Secreteraren och Kongl. HofRättz Advocaten H:r Wallentin Bohllhorn, till min Laga fullmechtigh, Saken uthj min frånwaru, efter sin yttersta flijt och förståndh att drijfwä i förbem:te måhl, Cum Clausulis Ratj. Gratj, et indemnitis. Till ytttermehra wisso hafwer Jagh denna fullmacht egenhendigt weelat Underskrifwa, och medh mitt Wahnligit Signete bekräfta,

Stockholm d 30 October Anno 1692.

Olaus Salanus.

(sigill)

Westin, sidan 370

Anno 1692
d. 24: Nov:
Libellg.

Högwälborne Herr Grefwe Kongl. Maj:tz Råd och
Praesident. Så och Wälborne Edle och Wälbördige,
Ehréborne, Högachtade och Widht lagfarne Herrar,
Herr Vice Praesident, och samptl, Kongl. Swea håfräts
Assesores
Nåd - och Gunstige Herrar

Eders Högh Grefl. Excell. och denne Kongl Håfrätten tackar mandatatrio nomine, å Factoren Olai Salani wägnar./Hwars fullmacht Sub Sig. O in Originali här hoos föllier. I underdån ödmjukel: för nådig förunte och bme:te min Cliente meddhelte Citation uppå wälbor: Fruu Christina Palmström, af comparera j dag här utj den Kongl. Håfrätten sampt swara till dhet bem:te herr factor Salanus kan hafwa henne j detta måhl skiähligen at tilthala, som korttl. der utinnan består at merbem:te H:r factor Salanus å sin hustrus Anna Palmströms wägnar fordrar af wälb: fru ett riktigt och Eedh swurit Inwentarium angående qwarlåtenskapen efter dess sahl Swärfader Assessoren wälb: H:r Johan Palmström hwar till wälb:e Fruun Sweriges Lag och laga Stadgar obligerar och förbinda Skolandes H:r factoren elliast gierna hafwa sedt och önskat såsom han och igenom sina åtskillige och Civile skrifwelser nogsampt tillfälle därtill hafwer gifwit, at evitera och undfly dhenna Extremiteten, sampt afböija Processen och komma heller till een wänlig composition medh fruun, Men efter såsom wälb:e fruun sig utj ingen måtto der till welat beqwema hållande sig alt stadigt widh d Anno 1686 d 23 Martij emellan henne och H:r factorens hustrus samsyskon uprättade förlikningen som doch ob tot tantosqz defectus / =på grund av så många och så stora brister/, de Jure / =enligt lagen/ omöijeligen bestå kan, såsom straxt här efter tydeligen demonstreras skall: I alt så är H:r factoren försorsakad worden sådant till sin hustrus Rätts conservation denne höghlofl:e Kongl

Håfrätten in ante cessum j underd:t tilkenna at gifwa som hån om för medelst dess nådh rättwisaste Resolution af den 7 oct: 1690, dhess nådige Permission och tilståndh gif:t at lagl få söckia merbe:te dess hust:s Styfmoder, Wälb:e Fruu Cristina Palmström, Warandes nu rätta Status Causae / =målets ställning, läge, tillstånd/ denna, Om een Moder och besynnerl: een Styfmoder icke plichtig och skyldig är efter dess Mans dödh:le frånfall särdeles enär hon will tråda utj ett annat gifte, at oprätta ett sadamt / = sådant/ Inventar: huar utj Specificeras all dhen Egendomen både i löst och fast som finnes, Sterbhuis efter den döda, hwar till ingen lærer neka som lagen i någon måtto försår och igenom läst hafwer, Erfordrandes och sielfe equititen / =rättvisan/, quod Suum cuiqz tribuatur (att det som tillhör någon må tilldelas honom, att var och en må få sitt). Må nu något skiälligare kan Praetenderas, än at barnen fråga efter dess föräldrars Egendom, som dhe af naturen äro berättigade till, hwart den hafwer tagit wägen? Nu lærer wähl wälb:e Fruu her utjnnan medh mig sielf öfwer ennse komma, Allenast hon lär mig opponera dhen för omtalte förlikning af den 23 Martj 1686, som finnes widh dhe förra acter Sed Respond. / men man svarar/ at een sådan förlikning ob Subsequentes Juris defectus / =på grund av medföljande brister i lagligheten/ omöijelig bestå kan, ty förutan 1:o (=pro primo) at H:r factorens hustru der igenom enormissime / synnerligen/ är Laederat / skadad, förfördelad/, hwilcken Exeception i sig sielf tantj nog är att uphåfwa sådanna transactioner och förlikningar så hafwer H:r factorens hustru 2:o (=pro secundo) dhen tiden och Omvändig warit, Hwilcket och emoth lagen sträf:n som ogillar alt hwadh såsom medh pupillen contraheras, transigeras och slutas, särdeles enär 3:o (pro tertio) för sådanne omvändiga inga tutores / =förmyndare/ äro förordnade, eller dhe constituerade förmyndare widh transactionem oprättande och underskrifwande, icke blif:n kallade ut in praesenti hoc Casu / =såsom i detta föreliggande fall är skett/ i hwar till 4:o (pro quarto) är detta kommer at utj förmyndar frånwaru ett Omvändigt barn så mycket lättare till förlikningz underskrifwande hafwer kunnat öfwerthalas, och altså bemt:e transaction vitio. persuasionis / med ett lagfel, som beror på övertalning skall vara persuasionis/ märckel:n laborerar, lärer för den skull till Ed:s högh Greff: Exell:t och denna Kongl. Håfrätten Mandatrio nomine min underdån:h:e ödmiukaste bön och begieran Eders Hög Greff: och denne Kongl. Håfrätten tächtes nådig och för rättvisan skull förlikningen quaestionis ob tot tantosqz defectus cassera och uphåfwa imponerandes wälb:a Fruun medh dhett forderl: (=snarast) et sådant inventarium på all den Egendomen; löst och fast, som fandz j Sterbhuiset efter hennes sahl Manns och H:r Factorens hust:u faders Assess:n H:r Johan Palmströms dödelige afgang, at oprätta som hon Edel: stadhfäste och bekräfte kan, Protesterandes på hinder skada och rättegångz Expensen, hwar om widh Repliquen nu a parte räkning inlägges skall och förbl:e i det öfrige

Eders Högh Greff: Exell:n
och denne Höglofl: Kongl: Håfrättens

Underdån= ödmiukaste Tiänare
Mandatario nomine

Bålhorn

Anno 1692; d: 24: Högwählborne Herr Grefwe Kongl May:tz
Råd och Praesident
Så ock Wählborne, Högedle och Wälb:, sampt
Högachtade Högwijse och Högtlagfahrne
Herrar Herr vice Praesident och samptlige
Herrar Assessorer i den Kongl Svea HoffRätt
Nåd och gunstige Herrar

Till underdånigt höörsamt föllie af Eders höggreffl Excell:s och den höglofl: Kongl: HoffRättens mig tillställte citation har jag mig infunnit. Och såsom jag stoor orsaak hafwer att inwända emot H:r Actorn exceptionem non competentis actionis *), men jag dock icke wetta kan på hwad sätt libellen är inrättad; Altså will jag härmed hafwa mig Solenniter förbehållit att det icke må lända mig till någon praejudice att jag hans libell emoottager, protesterandes däremot att det skeer animo contestandi litem**), Hwilcken reservation som den är skedd ante litem contestatam ***); altså beder jag ödmuikel. att densamme måtte mig till säkerheet blifwa till protocollet förd: hwaremoot jag stedse är

Eders höggrefl. Excellents
och Kongl HoffRättens

Underdånödmuik tjänarinna
Christina Palmström

L- G. kommentar:

*) =Protest, invändning, emedan anklagelsen, rättegången inte är tillämplig

) i sinne (med uppfattningen) att tvisten ej må anhängiggöras (rättegången ej må startas). Ordet **non måste här vara utelämnat.

***) innan rättstvisten anhängiggjorts (innan rättegången startats).

A:o 1692 d. 1 Decemb:

Exceptio

Högwählborne Herr Grefwe Kongl.
Maij:tz Råd och PraesidentWählborne, HögEdle och Wälb.
sampt högachtade, Högwijse och Höglagh-
fahrne Herrar, Herr Vice Praesident
och samptlige Herrar Assessorer.
Nåd och gunstige Herrar

Eders höggrefl. Excell:tz och den Höglöfl: Kongl. Rätten tächtes nådgunstel:n sig påminna huruledes jag wijd sidste upropet cum solenni reservato de non contestanda lite*) emoottog Factorens Olai Salani ingifne Libell, och såssom jag för de skiähl, som straxt skola deducerade blifwa, icke finner mig wara befogat, att directe swara uppå hans Libell, utan Snarare opponera honom exceptionem praeScriptionis et incompetentis actionis:**)

(1) Såsom Eders Höggrefl. Excell:tz och den Kongl. Rätten harr förmedelst dess rättwijsa Resolution af den 7 Octob: 1670, som finnes utj Stämbningen alleguerat, men jag aldrig tillförene sedt haf:r nådgunsteligen befalt, att där wij i godo oss emillan icke föreenas kunna, wij då måge taga citation och wederbör:n med hwarannan uthföhra det bästa wij kunna och gitta teste lit. A: Altså haar dhett Factoren, som Actori billigt ålegat, denne resolution med större höörsamheet att efterlefwa och så mycket forderrammare i wärket ställa som där under hanss egit interesse verserade; och han der af den Kongl. Rätten honom anbefalte förlikningen mig tillbiuda låtit; Och där jag densamma skulle honom uttagit hafwa, han då **wederböriligen**, som Resolution säger, id est (=det är) eftter wahnlig praxin innom Sessionerne tagit Stämbning, eller och åthminstone innan Natt och Åhr sitt Kähromåhl anhängig giordt; till hwilken vigilance och försichtigheet Lagen honom utj detta måhl som angår Klander i arf uthtrykeligen obligerar. Men bette Hr Factor haar (2:o) tu åhr och något däröfwer a tempore dictae Resolutionis (=från den tid sagda resolution föreskrives) låtit förbigå, förrän han Stämbningen begiärt, och i medlertijdh aldrig anmodat mig om någon förlikning hwilken lijkwähl Eders Höggrefl. och den Kongl. Rätten will, att den samme skulle wara ett necessarium antecedens (=en nödvändighet som i tiden förgår det andra), förrän till någon formell action skulle skrijdas; hafwandes Factoren därigenom att han icke stricte efterlefwat den Kongl. Rättens rättwijse befallning om förlikningens tillbiudande giordt sig förlustig af det beneficio (=välgärning, förmåga) att taga stämbning, och anställa action emot mig; den han dock försättit, i det han icke **wederböriligen** detsamma giordt, hwartill honom lijkwäll Resolutionen tilbinder; warandes det sannerlig een saak af fahrlig consequence där enom actori (=en sakförare) skulle tillåteligit wara eftter egit behagh och godtyckio att uthdraga sit Kähromåhl ifrån den ene Sessionen till den andre ja det ena åhret eftter dett andra;

sträfwandes sådant emot all lagh och billigheet, som förwissar hwar och een om Säkerheeten af sin wählfährd och egendomb, hwilken på sådant sätt exponeras under tråtor och skulle alltid lembnas under een tråtoälskande Menniskias discretion, sin Nästa till störste praejudice och skada. Och kan fördenskull Factoren billigt ansees för den som in causa propria negligens (=i egen sak varit slarvig =visat uraktlåtenhet), warit, och sin rätt försuttit; mora n cuiqz sua nocet (=dröjsmål skadar var och en. "n"=?).

4) Haar Factoren genom det att han så långh tijdh stilla tegat och icke i föllie af den Kongl. Rättens reSolution wederbörligen mig tilltahlat acquiescerat wijd den förklaring, jag uppå hans mig communicerade skriftt utj den Kongl HåffRätten d. 3:die Julij 1690 monde insinuera (=meddela).

Jag gör mig det underdån- ödmiuke hoppet, att Eders Höggrefl. Excell:ts och den Höglofl: Kongl. Rätten warder nådrättwijsligen dijudicerandes desse mine anförde skiähl, förmedelst hwilke jag föranolotes att inwända emoot H:r Factoren exceptionem praeScriptionis et incompetentis actionis (=protest mot undantag från rättegång - på grund av preskription och inte tillämplig sakföring) i Underdån- Ödmiukel. derhoos bediandes, det Eders Höggrefl. Excell:tz och den Kongl. Rätten täcktes nådrättwijsligen befrija mig ifrån H:r Factoren **Salans** wijdare tilltahlan, samt erkienna mig expenser. Emoot een sådan rättwijsas befordran är jag med skyldig respect.

Eders HögGrefl. Excellentz
och
den höglofl Kongl. Rättens

Underdån Ödmiuke Tienarinna

Christina Palmström

Kommentar L G:

*) med högtidlig (allvarlig) protest (reservation), att målet ej borde upptagas (anhängiggöras). Att rättegången ej måtte startas.

**) protest, som innebär att målet är preskriberat och åtalet (anklagelsen) ej tillämbbart.

Kommentar Rolf:

Det angivna datumet **7 oktober 1670** kan ifrågasättas. Skall kanske vara 7 oktober 1690.

Övrig fetstil markerar, att texten är understruken i originalskrivelsen.

Anno 1690 d 7 Octob

Samma dag lätt sig Kongl. Rätten föreläsa Factorens Wälb:d Olai Salani insinuerade Supplique och beswär öfwer Wälborne Fru Christina Palmström, hwilcken han skall åthskillige gånger tillskrifwit och begiärt, att få een säker underrättelse om sin hustrus arf eftter des sahl fader, fordom Assessoren Wälb. Johan Palmström, antingen den afwittring som skiedd är, är giord eftter et säkert uprättat Inventarium eller någon annan afhandling med laga förmyndares consence. Men som Fruen intet därpå swarat: ty anhåller han om Kongl Rättens monitorial (=uppmaning) till Fruen at hon gifwer nöijachtig eftterrettelse huru Sahl Assessorens ägendomb är eftter dess dödh blifwen anteknat, eller huruledes arfdehningen skedd är; hwaröfwer Fruen sig förklarat, som acta uthwijsa och resolverades: Att där de i goda sins emellan icke föreenas kunna, måge de taga laga Citation, och wederbörligen härom med hwar annan uthföhra det bästa de kunna och gitta: actum ut supra ./.

G A Dela Gardie

H: Fägerstierna, Bengt Gyllenancker. A. Silfwersparre
J. Reenstierna: Magnus Utter, P. Bromeen: P Scheffer.

Rolfs kommentar:

Gustaf Adolf de la Gardie (1647-1695), greve, son till Magnus Gabriel och prinsessan Maria Euphrosyne (1625-1687). Överkammarherre 1670, överste vid Livregementet till häst 1672, president i Svea hovrätt 1682.

Håkan Andersson Fegraeus, adlad **Fägerstierna** (1635-1693), hade varit assessor i amiralitetet tidigare, hade sålunda varit Johan Palmströms nära arbetskollega. Vid tiden för denna skrivelse var han vice president i Svea hovrätt. År 1693 gifte sig hans dotter Catharina Margareta med friherren och presidenten Peter Scheffer (1657-1731).

Bengt Gyllenancker (1646-1696) assessor i Svea hovrätt 1674, vice president där 1695, död 1696 i Stockholm och begravd i Strängnäs domkyrka i den Sackska graven.

Arent Silfwersparre (1646-1726), assessor i Svea hovrätt 1679, gift 1685 med friherrinnan Ingeborg Stake.

Jacob Reenstierna (1659-1716), blev greve 1714. Assessor i Svea hovrätt 1683.

Magnus Utter (16??-död före 23 september 1696, möjligen 1693), 1692 adlad **Utterhielm**. Han blev advokatfiskal 1658, assessor 1664 i Svea hovrätt.

Per Larsson Broméen (född 1642 eller 1648, död 1701), assessor i Svea hovrätt 1683, adlad 1695, 1701 vice president i Svea hovrätt, död 3 månader senare.

Peter Scheffer (von Gernsheim) (1657-1731), av gammal tysk adel, svensk friherre 1719. Han blev 1683 sekreterare till riksrådet och presidenten G A De la Gardie. 1688 assessor i Svea hovrätt. Både landshövding och även president i Svea hovrätt 1723. Gift I, år 1693, med Catharina Margareta Fägerstierna.

A:o 1692
d 8 Decemb:
Repl.

Högwälborne Herr Grefwe Kongl
Majjt:z Råd och Praesident
Så och wälborne Edle och Wälbördige Ehreborne
Högachtade och Widhlagfarne Herrar, H:r Vice
Praesident, och samptl. Kongl. Svea Håfrätts
Assessores.
Nåd- och Gunstige Herrar

Eders HöhGrefl Excell:s och denne Höglofl. Kongl Håfrätts **moga** och nådrättwissaste dijudication hemstelles j underdl. om pars citata sedan höglofl. Kongl Håfrätten 1:o Expartumo controversia uthi saak enn gång haf:r nådrätwisast resolverat at der parterna sins emellan j godo icke förenas kunna, dhe då måge taga Citation och Wederbörl. med huarannan utföra som klara orden utj denne Kongl Håfrätts resolution.. de dato 7 Octob: 1690 lyda, 2:o des nådige Citation partj impetranti wärckel. meddhelar, ut in hac causae är om pars citata, säger jag då Citatantis libell cum reservato de non contestanda lite impune, uthan at han af H:r Advocat fiscalen therom blifwer tiltahlt, **ma...** emoth taga 2:o opponerandes sedan loco Exceptionis **Praes(crip)tionem** et incompetentem actionem där doch 1:o petitio haereditatis secundum Jura communia in praescriptibilis är men hwadh 2:o Ordet weederbörligen in dicta Resolutio widh kommer, så competerar Contrap:tn (=contraparten=motparten) eij heller dher öfwer att glossera och sinistre explicera, uthan Kongl. Håfrätten förstår Meninngen dher af sielf bäst Skolandes iag widh mundtel. konferensen /: emedan H:r factoren Salanus här icke in loco är, eij heller widh saaksens öfwerdra..... till mig, kunnat tenckia at wederparten medh sin Exceptione praescriptionis (=protest med innebörden att målet är preskriberat) skulle fram komma, elliest han mig dhe skiähl och bewiss hijt medh hade öfwerskickad :/ nogsampt bewissar at fr. wederparten icke allenast mer allegerade Kongl Håfrätt:s resolution af d 7 Octob 1690 copialiter är tillskickadt utan och henne förlikning icke enn utan diverse gånger igenom utj skickade gode Männ tillbiudit, wordet, som äfwen orsaken är at tiden sålunge är uth dragen och actionen intet för fortsat worden hållandes iag för helt onödigt till wederpartens fingerade Exception praescriptionis et actionis incompetentis widare at swara, utan håller mig Stricte widh min libell och der utj anförde och af contrapart:n i ingen Måtto refuterade skiähl och beder nu som petitum libelli innehåller sampt refusion af all **temere** för orsakade Expenser till 200 D:r Smt medh förblifwande

Eders HöhGrefl Excell:s
och den Höglofl. Kongl Håfrätts

Underdån- ödmiukaste
Tienare
Mandat: nomine

J Bolhorn

7/12001
Kalleas yttelzare / Kalle

Lars Gahrns kommentar:

dijudication= bedömning

Expartumo= !!! vad är detta för latin???

parti impetranti= åt den sidan, som genom anhållan vinner något

in hac causae= in hac causa= i detta mål

cum reservato de non contestanda lite impune= med reservation att rättstvisten ej må fritt anhängiggöras

loco Exceptionis Praescriptionem et incompetentem actionem= i protestens ställe (=som protest) att saken är preskriberad och åtalet ej tillämbart

petitio haereditatis Secundum Jura communia inpraescriptibilis= begäran om arv är enligt allmän lag omöjlig att preskribera

temere= utan grund, utan giltigt skäl

A:o 1692
d 15 Decemb:
Dupl.

Högwählborne herr Grefwe, Kongl Maj:tz
Rådth och Praesident
Wälborne högEdle och Wälb:e, Högachtade,
Högwijse och Högt Laghfahrne Herrar, Herr
vice Praesident så ock samptlige Herrar
Assessores i den Kongl Svea HoffRätten
Nåd- och gunstige Herrar

Med få ord will jag swara uppå den af min Contreparts Fullmächtig moverade quaestionen (=igångsatta rättegången). Om jag hade kunnat emoottaga libellen cum reservato de non contestanda lite och sedan utj exceptione opponera honom praescriptionem et incompetentem actionem, uthan att slippa Advocat Fiscalens tilltahlan Sustinerandes därbredewijd han, att petitio haereditatis secundum jura communia skall wara inpraescriptibilis. Hwarpå duplicando är min förklaring, att honom, såsom den där giör profession af Advocaturen, icke kan eller böhr wara obekandt, att slije reservata ante ingressum litis icke äre owahnlike, ja wijdh alle dombstohlar brukelige och tillåtelige; han ej heller sielf, att då jag slijk reservatum wijd libellens emoottagande giorde, emot detsamma protesterat; hwarföre denne hans förebährande nu utj replican synes(?) icke böhra attenderas. dess uthan lærer det 8 Cap. § j fordbl. Ll. item: cap 15:16: frdb Ll c: vz eod Stl. (samma ställe) wijsa honom, huru widt han fehlar utj sin generale position, att petitio haereditatis är inpraescriptibilis.

Uppå Contrapartens ohemule beskyllning som skulle jag sinistre explicera ordet Wederbörligen utj den högl. Kongl HoffRättens Resolution af d 7 Octob. 1690; swaras att jag welat ställa min Contrepart under ögonen den oförrätt mig wederfahres att blifwa af honom förd till process och widlyftigheet, och att han icke höörsambl. efterlefwat be:te den Kongl Rättens Resoution med den anbefalte förlikningens tilbiudande, som hoo (=honom) såsom actori incumberat (=ålegat honom som sakförare) uthan låtit 2 åhr gå förbij, görandes sig såmedelst af det beneficio citationis (= förmån att få åtala) förlustig, siquidem quod Judex fieri mandet, non est arbitrium differe (ty man får inte godtyckligt låta bli att göra det som domaren förordnar skall ske).

Det öfrige Contrepartens föregifwande, att han Copian af ofttabe:te Resolution skall hafwa mig tillskickat, och diverse gånger genom utskickade gode Män mig förlikning tilbudit. hwarigenom tiden så länge är worden uthdragen, och actionen intet förr fortsatt worden, består utj ingen sanning, och förklares för updictade ord, ty mig är aldrig, det jag sancte contesterar (=heligt betygar=dyrt och heligt intygar), samme Resolution warit bekand, förän jag förnam, att den Kongl Rätten sig på den samme uthj den mig tillskickade Citationen beropade, och jag således warit destituerat af densamme hwilcken föregifwes wara mig communicerad. Af lijka richtigheet är det påberoopade och genom gode Män skedde förliknings tilbudet, undrandes mig storligen däröfwer, huru man så impudica fronte (=med så skamlöst ansikte= med låtsad oskyldighet) skrifwer förlikningen wara mig diverse gånger tilbudit, där man intet kan bewijsa, densamme een gång

skedd wara; gifwandes sedan skulden på mig, att actionen icke för hade kunnat af honom fortsättas; hwad nu för een conclusion af sådane praemisser föllier, är lettelt. att sluta.

Hwarmed jag i Herrens Nampn denna skrifwäxlingen sluter, itererandes (upprepande) mit förre ad exceptionem (till protest) gjorde ödmiuke petitum, att Ed. Hgrl. Excell:s och den Kongl Rätten täcktes ansee Nådrättwijsligen mine andragne skähl, befria mig ifrån min Contreparts wijdare åtaflan, hwilcken så temere mig till denne P:cessen fördrt hafwer, påläggandes hoo att refundera (=ersätta) mig alle förorsakade expenser och omkostnader effter bijfogade Räkning. Förbliwandes med all respect

Eders höggrefl. Excell:ts och
den hoglofl. Kongl Rättens

Ödmiuke tjänarinna
Christina Palmström

verbat

Baksidan av föregående sida:

Expense Räkning

erlagdt i fattigbössan Dahl Smitt (=Sohl. Smitt)	D	1- 8-
Posternes drijkspenningar		1- 8-
i Charta sigillata		--22-
för K HoffRättens domb och Ch: sigillata		
därtill och flere uthgifter		12- --
för skrifwande och upwachtning		60- --
för tidspillo hinder och försummelse		100- --
(summa)	Sm:tt	D 175: 6:

(1 daler silvermynt = 32 ören)

Lars Gahrns kommentar:

cum reservato de non contestanda lite=med reservation att rättstvisten ej bör anhängiggöras

exceptione opponera honom praescriptionem et incompetentem actionem= med den protesten att man förelägger honom påpekandet att målet är preskriberat och åtalet ej tillämbbart.

petitio haeriditatis secundum jura communia skall vara **inpraescribilis**= ansökan om arv skall enligt allmän lag vara omöjligt att preskribera

reservata ante ingressum litis = reservationer före rättstvistens början

temere = grundlöst, utan underbyggnad

Stämpel med vapen

"Två öre sölvermynt"

.. Öller

Högwälborne Herr Grefwe Kongl Maj:tz
Råd och President;
Wählborne, HögEdle och Wählb. Högachtade,
Högwijse och Höglagfahrne Herrar. H:r vice
President så och samptel. herrar Assessorer

Ehuruwähl iag hade förmodat att min Mågh, Factoren wälb:de Olaus Sahlan skulle låtit sig benöia med det Inventarium som iagh inför Eders HöghGrefl. Excell:tz att den Högl. Kongl. Rättens d. 20 sidstledne Maj ödmiukeligen insinuera mände, då iag praesenterade mig i föllie aff. Kongl. Rättens domb af sagt d. 14 Julij 1694, sampt sedermera der på fölgde resolution de dato d. 19 Februarij A:o 1695, samma Inventarium wijdh anfordran Edeligen att bestyrckia, eller att iag uppå min d. 27. sidstledne Novemb:s insinuerade ödmiuke Supplique, derutinnan iag uppå de skiähl deruti andrages protesterade emot der intenderade processi och Citations sökiande in till des iagh hade kunnat erhålla Eders HöghGrefl. Excell:ts och Kongl. Rättens Resolution huruwijda och på hwadh sätt det, i föllie af Hög wählb:te dom pålagde jurament, måtte mig defereras, hwarigenom all process och wijdhlyftigheet hade kunnat amputerat blifwa. Men icke desto mindre såsom bem:te min Mågh sådant alt oachtat, igenom des påstående bewärfwat sig Kongl. Rättens Citation på mig att wara honom till den 10 Februarij nästkommande till answar uti de måhl som der uti förmåles, hwilcken Ciation är fuller Sub dato d. 3 Decemb:r extraderat, men han upsäteligen den samma öfwer laga tijdh mig förhållit, att iag icke fått communication deraf förr än den 23 Decemb: seent om afton så att iag icke fick den se och läsa förr än d. 24 dito på Juleafton, som iag då genast utj Kongl. Rätten angaff, och migh beswärade öfwer des så lenge förhållande, mig till praejudice så af tiden som således förfluten war, som af Högtijdens ingående, att iag efter Lagh och processen måtte för medelst viceversa citation kunna min hafwande Rätt tillbörligen bewaka: Altså och emedan iag till sådan tijdz försummelse som min Mågh medh flijt anstält, icke är i någon måtto wällande: Ty föranlåtes iag här medh ödmiukeligen begära och anhålla om Laga citation och Stämning vice versa till förbem:te Termin uppå min Mågh wählb:de Olaus Salahn, att Stånda migh till Swars här inför Kongl. Rätten uti det iag till min rättz conservation i förmågo af min Sahl. Mans fordom H:r Assessoren Johan Palmströms d. 29 Decemb. A:o 1679 oprättade Testamente och gjorde förordning emellan mig och Barnen af förre och seenare kulln. (2. angående min Sahl. Faders deruti praecaverade arfskap. (3. angående 800 D. tillökning på min dotters Anna Palmströms Möderne. (4. angående Arfföreningarne som skedde äre d. 23 Martij 1686. och d. 9 Martij A:o 1688. (5. Angående min rätt af bem:te mit opgifne Inventario och hwad mera derwijdh dependerade (6. angående hwariehanda gravationer af min Sahl. Mans dienst och beställning härflytande, som min Mågh som arftagare desslikest böhr för sin deel

answara. (7. angående Laga försäkring och guarrantie till min regress för det min Måg Salahn lærer när alt kommer till Liquidation hafwa öfwer bekommit. (8. Angående all Laga reservation, som dehls för detta andragen, dehls är hafwande efter Lagh och Privilegier mig Competerar. Sampt pro (9. hwadh fleere påminnelser som att mitt opgifne Inventarie och förre Arfdelningar (=en) kunna härflyta, jemwähl och för det (10: angående reparation för all tillfogat lort, skimf hinder beswär och expenser och hwadh mehra iag ibland mine beswär kan hafwa att andraga och honom Lagligen att tilltahla. Hwilcket iag afwachtandes med all respect förblifwer.

Eders HögGrefl. Excell:tz
och
Högl. Kongl. Rättens

Ödmiuke och Hörsamste
Tienerinna
Christina Palmström

Lars Gahrns kommentar:

intenderade processi = processens = ansökande om (att få starta) process

insinuera = inlämna, meddela

praesenterade mig = infann mig

jurament = ed

defereras = avbördas, avföras

extraderad = utlämnad, offentliggjord

praejudice = skada

praecaverade = med försiktighetsåtgärder omgärdade

Baksidan av 380, utformat som ett kuvert, vikt cirka 9 x 15 cm.; med lydelse:

D. 30. Decemb: 1695. Insin(uerat)
af fru Christina Palmström

Om v.v Citation.
Ditto bewilliat.

förklara

Högwelborne H:r Grefwe Kongl. Maj:ttz Rådth och Praesident
Så och Åbo Academiae Cantzler
Högwelborne, Welborne Edle och Högachtade (...)
Höglagarne, herrar Respective H:r Vice Praesident,
och samptl. Assessores i denna Kongl. HofRätten
Nådgunstige Herrar

Eders HögGrefl. Excelltz och dhen Högl. Kongl. HåfRätten iagh heembär een
tienst ödmuikl: tackseijelse, för Nådgunstigt Meddelte Citation, uppå min
Swermoder, Welb. frue Christina Palmström, Angående mina Laga Jäf och
inwendning (...) hennes d. 16 Majj 1695 oprättade, och d. 20 eodem (=samma
månad) utj Kongl. HåfRätten producerade (=framförde), sampt wijdare d. 21 der
på en (om)municerade Inventarium, öfwer hennes förra Mans och min (...) Swerfaders, Sahl. Wälb. H:r Assessorens Johan Palmströms qwarlätenskap,
som (...) hafwa warit medh dhen tijden, han medh döden afgick, (...) her
hoos, medh hwadh mehra, som sielfwa Citationen innehållit.

Sisterandes iagh mig nu mehra såssom in termino äldra skyldigast, medh
desse mine uthj (...) sielfwa rättwijse wällgrundade påminnelser öfwer
bem:te hennes Inventario.

1.) Hwad dhet uthj företahlet på beropade Testamente widkommer hwar
uthj iblandh annat min Sahl. Swerfader Assessoren H:r Johan Palmström
skall d. 29 Decemb: 1679 således hafwa förordnat, att dher Sättegården Ahlby,
effter min Sahl. Swerfaders dödh skulle försällias, min Swermoder då
skulle niuta then förmån, och af skiftte(?) behålla hwar 3:de penning (...) (...) sedermera
halfparten emot Barnen efter Stadz Lag. Altså och emedan
bem:te Testamente

A) ähr 7 ähr förrän Sahl. Swerfader medh döden afgick, giordt, och ändoch
aldrig för wederbörande Rätt effter Kongl. förordning Upwijst, att
Erfwingarna, dher dhe något dher emot hade att säga, kunde sigh der öfwer
förklara. 2) Ähr Uprättat och förferdigat emot Uhtryckel. Lagh uthj d. 19
Cap: Erf. B. 87.L. ty anhålles i Underdånigödmuikheet att förbem:te
Testamente i Alla sina puncter för Olagl. förklaras motte. Hwad nu sielfwa
werderingen anbelangar, på gården Ahlby, som f:e Swermoder, medh qwikt
och dödt, och alla Mobilier (= allt lösöre), intet högre än till 14.000 R Kmt.
Upfördt, påstås der emot, att hon opwijsar.

1) Sahl. CammarRådetz Wälbor: Gustaf Perssons Kiöpebref, in Originalj, på
Gården Ahlby, som den tijden nestan Öde och förfallen War: *)

2) producerar een richtigh Specification och opsatz på alla dhe Löössören,
ehwad namn dhe hälst hafwa kunna, af Creatur och huusgerådth:

3:e Föruthan detta alt, tillijka medh sielfwa Sättegården af opartiske och
förfarne Ålämna sådant werdie och taxation framwijsar, som dhet alt (...) skattas,
effter dhet prijs, då min Sahl. Swerfader dödde. (...) dhet lærer
befinnas, att gården Ahlby, medh alla dess tillhörigheet i löst och fast till

ett prijs af 30.000 D Kmt: Det inkast medh mitt Oadel.Ståndh, kan så mycket mindre mig skada, som min Swermoders nyee Mågar, efwen wähl intet Adel. Ståndh haftt eller fördt hafwa, ej heller större Adel. privilegier och meriter, att iagh hafwa att yfwas öfwer.

2.) Steenhuuset widh TrägårdzGränden böör och medh dess Uthhuus och Träbygningar medh Laga werderingh bewijsas, som ofwan bemelt ähr, dhen tiden Sahl. Swerfader blef dödh, och då wäll kunde skattas för 10.000 Dr Kmt:

3.) Sammaledes gården på KungsBacken sampt gården sub(...) 6 (eller b) på Södermalm wid Tullporten, ehrfordra och slijk werdering såssom och påstås, att then Arfdehningen emellan min Swermoder och dess(?) Syskon om dess fäderne skiedd är, må produceras in originalj, då snart lærer finnas, hwadh min uthj dett öfrige och såssom min Swermoder hafwer behagat mig uthj dess företahl till heeder ähra och existimation (=uppskattning) angripa; eenkannerligen att iagh skall bespottat Hederl. förordningar, sättia min Christendoms plicht å sijda, migh förblinda i förmätenheet. Altså och emedan sådana praedicata på dhen, som icke annat söker, än att förswara sin rätt, medh Lagh och Laga skiähl, medh foog intet kunna tilläggas, och förnembliagast een Målsman, dhen iagh i Anseende af min K. hustrus uthj hennes omyndige ähr, högst förs (...) och förkortade rätt och rättigheeters Conservationi (...) måhl praesenterar, böör niuta laga beskydd. (...) håller (=anhåller?) iagh Underdån- ödmuikel. om Een wederb(örlig) Satisfaction deruthinnan emot min Swermoder, (...) medh ett nådrättwijst Uthslag, uthj alla ofwan före (...) beswär emot sielfwa Inventariums beskaffenheet, förblifwandes iagh nest reseration ~~af~~ af allan Wjdare rätt

Eders Hög Grefl. Exall:tz och
dhen Högl Kongl HofRättens

Underdån Ödmiuke
Tiänare

Olaus Salan

Dr Lars Gahr kommentar:

*) detta sistnämnda är nog Salans återgivande av Christina Palmströms påstående som han själv säkerligen inte tror på.

Innehåll

Olaus Salan underkänner lagligheten av Johan Palmströms testamente och hävdar, att Christina Palmström har värderat gården Ahlby endast till halva värdet (underförstått: och tagit hand om halva köpeskillingen själv). Han kräver laga värdering av stenhuset vid Trädgårdsgränden och gården på Södermalm. Han visar stor misstro mot Christina Palmström i och med att han i två fall kräver att få se originalhandlingarna (och alltså misstänker Christina Palmström för att kunna lägga fram delvis förfalskade avskrifter).

Högwälborne H:r Grefwe Kongl: Maj:tz
Råd och Praesident, så och

Högwälborne Wälborne Edle och (...)
achtade Herrar, Respective (...)
Praesident och Samptel. H:r Assessorer

Eders Hög Grefl: Excell:tz och den Högl. (...)
Behagade af medföllande Document(...)
Nådgunstigst Förmärckia, huru (...)
ctum ante Nuptiale, Emellan (...)
Sahl: K: Man Öfwerste Lieuten(...)
-rich von Eisen ähr ingång(...)
med hwar andra trädde utj Äch(...)
bem:te min Sahl. K. Man ähr (...)
döden afgången, och han för sin (...)
Närwaro wijdare monde berörde (...)
pacta Confirmera. Altså ähr (...)
Excell:tz och den Högl: Kongl: (...)
Underdån-Ödmiukaste Begieran, de(...)
Hoosfogade Skriftt kunde eftter Upp(...)
min Säckerheet och för hwariehanda Orsacker skull /ny sida/
blifwa ad protocollum fördt, och mig sedan
där Öfwer Extractum Protocollj meddeld(?)
reservatis reservandis med förblif:de

Eders HögGrefl: Excell:ces
och
Den Högl: Kongl: Håfrättens

d. 12

Underdån-Ödmiukaste
Tiänarinna
Christina Palmström
en högtbedröfuad änka

Dr Lars Gahrns kommentar:

Efter sin andre mans, Didrick von Eisen, död, begär Christina Palmström att Svea hovrätt protokollför deras äktenskapsförord och stadsfäster detsamma.

ctum ante Nuptiale=pactum antenuptiale=äktenskapsförord= en överenskommelse före äktenskapets ingående

Extractum Protocollj=protokollsutdrag

Rolfs kommentar:

Didrik von Eisen, var född Didrik Tomasson Eijssen, den 24 juni 1632 i Stockholm. Han dog i Stockholm den 1 maj 1697 och begravdes i Jacobs kyrka 7 november detta år.

Han var soldat i engelsk tjänst 1654 till 1656 hos Cromwell. År 1657 var han lärare i civila och militära arkitekturen i Frankrike.

Hovmästare hos Magnus Gabriel de la Gardie 1666, stadsmajor i Stockholm 1671, politisk tjänst i England, Holland och Polen. Överstelöjtnant 1678 för sjettingarna på Värmlandsdal. Ånyo stadsmajor i Stockholm år 1680.

Adlad den 16 april 1681. Krigshjälte, deltog i slaget vid Lund, där han blev svårt sårad.

Jag kan inte utesluta, att han varit gift tidigare.

Christina Palmströms namnteckning och "en högtbedröfuad änkia" därunder, är skriven med avvikande handstil. Det är tänkbart, att der är Christina själv som fört pennan här.

d. 12, mittför ordet Tiänarinna, kanske syftar på ett datum. Det är inte helt otänkbart, att det skulle kunna vara: 12 maj 1697

* * *

Dokumentet, från vilket transkriptionen har utförts, är svårt skadat på den högra sidan; synbarligen av eld; tänkbart även genom en rötskada.

Man skulle kunna restaurera skrivelsen nästan totalt genom jämförelse med liknande dokument.

Copia 1697 d. 12 Maij kläckan 11 insinuerat utj den Kongl. Hofrätten

Eftter såssom Jagh Undertecknadh Diedrich von
Eise, nu entligen förmedelst min flijtige (...)
hafwer förmått Öfwertahla, den Edle och Wälborne
Fru, Fru Christina Palmström, till ett Gud-
igit gifttermåhl och Echtenskap medh mig
Sluta och Ingå; Ty förplichtar och (...)
Jag mig eftter Wälbem:te Frus begieran
Underskrefne puncters Oryggeligen (...)
till den Alzmechtige Gudh (.....)
signelse Oss Nådeligen förläne (...)
lior.

/blad 384:1/

1) Att Jag näst det förtroende, h(...)
nan uthi Echtenskapet försäckra, (...)
egen tillåtelse och begieran, eij (...)
sition af hennes egendomb, det (...)
I Löst ell:r Fast skall begiera (...)
Utan att Wälb:ne Frun sielf f....
har tills, eftter sin wanligheet g(...)
-wa macht att där medh göra (...)
henne bäst eftter des godhtycke

2) Låfwar och tillsäijer Jagh Wälb. Fru
eij den ringaste swårigheet eller (...)
-heet skall tillfogas mine Gjäld(...)
anbelangande af mine Creditorer (...)
a part Skrifftl. der öfwer; Creditor(...)

Klarl:n I Bockstafwen förmähler när Jagh
allenast Åhrl:n min halfwa Lön där till får
Disponera och anslå, och den andra halparten
till Subsistence i Huushället och Kläder
anwänder; Utan skall Wälb:e Frun fritt stå,
hwadh hon sielf af sin genereusitet mig i små
stycken af Inlösande Panter, eller annat
deslijck, will handräckia och Underhiälpa.
Sammaledes hafwer iag funnit för skiähli-
git, att så framt den Aldra Högsta Gudh,
tächtes mig Diedrich von Eisen, förr min
älskelige till Kämmande Käre Huusfru, utan
någre Barn och Lijfs Erfwingar i sinom tijd
(...) Een Sahl. stund, så skall min K. Huusfru,
sedan min Kråpp åthniutit Een Hedersam
Begrafning, intit det ringaste molesteras (=betungas)

/blad 384:2/

ell:r beswäras af min Syskon och Slächt,
om något Arfskap eftter mig, hälst emedan
Jag eftter mine Sahl. Käre Föräldrar intet Ärftt,
eller något af deras eftterlemnade goda
åthniutit

Emoth detta Ofwanstående, Låfwar Jag mig
Christina Palmström, och så till 3:ne Under-
bem:te puncters Oryggelige hållande, emoth
min tillkommande Käre Man H:r Öfwerstlieut:
Wälb:ne

Wälb:ne Diedrich von Eisen, hwar till G(...)

/blad

385:1/

oss sin wällsignelse af högdee? Nådelig...
förlähne, som föllier Nembl:n

1) Att iag Christina Palmström, skall näst Gudhs
hiälp, min tillkommande Käre Man, och Öfwerst-
Lieutnanten Wälb: H:r Diedrich von Eisen
sådant förtroende igen bemöta, att wij(?)
gin sijdor skole i Gudz Fruchtan denne.....
gängelige Wärliden Oss Ju(.....)
Annalckande Ålder hafwer att
sampt eftter hans tillåtelse, nog (...)
-gelägit wara, det som till bef.....
Eegendom Länder, och dock bäggie (...)
I sig Infattar och begriper.

2) Såssom det och redan ähr Een (...)
att Jag Christina Palmström, (...)
hafwa tillåtit och medgifwit (?min till-)
Kommande Käre Man, Wälb: H:r (...)
Eise, må till sine Creditorers (...)
och eftter handen fullkomblige (...)
sin halfwa Lön Disponera och a(...)
-dan medh den andra half deel(...)
både till Underhåldh i Huushåld (...)
Nögdh wara, sampt i ett eller an(?nat)
Clarerande, och dess af något (...)
Panters Inlösande, min wählwil(?...)
-mågans tillseijelse ej spara och se(...)

will det samma för bäggies wår heeder och Nyt-
ta hoos mig a part såssom Een pant igenför-
wahra.

/ blad 385:2/

3) Ähr och sluteligen här medh för af skiedat och
beslutit, Att där Gudh Altzmechtig, tacktes
mig Christina Palmström, förr änn min
tillkommande Käre Man ifrån denne -
Wärliden affordra, det iag önskar måtte skee i
sådan tijdh i Een Sahl. Stund; då niuter bem:te

min K. Man eftter Lagh halfparten af all
Egendomb i Löst och Fast här i Staden, och den
andre halfparten, samt Gården Ahlby på
Landet, med alle dess Lööörer och appertinen- (=tillbehör)
(?såsom?) han så lengie blir osålder, Kommer
mine Käre Barn allena till goda, Till wisso
wohro? Twänne Lijcka Lydande Skriftter upprätta-
de, och uthwäxlade medh Underbem:te Wittnen
(...) Stockholm d. 27 Novemb: A:o 1688

Diedrich von Eijse *Christina*
L:S: *Palmström*
L:S:

WittneUnderskrif:r
deras Lysing Past: ad Sa: Jac:
L:S:

och attesterat d. 12 Majj 1697, då iag besöckte
.....Wälb:ne H.r Diederich v. Eijsen, medh
högwördige Nattwardh i hans Swara (=swåra?)
.....då eftter hans begieran detta blef
och än widare Lijfl. af honom wid godt för-
....., och mig till wittne begierat; hwar-
eftter 2 tijmars tijdh, Sahligen afsomnade
Föregående Copia wara lijkalydande
med sine originaler attesteras af
(Olof?) Johan Sundell?

/blad 386:1 är tomt/

/blad 366:2 = kuvert/

1697 d. 12 majj kl. 11 förmiddagen insinuerat

D. 21 Ditto upläst och resolverat att dette införs
i protokollet in qvetum juris ?
ad mand. (=ad mandatum?)

Johan Lillie.....d

Dr Lars Gahrn kommentar:

Detta äktenskapsförord är högst belysande och ger en delförklaring till de
övriga processerna.

Christina Palmström gifte om sig med överstelöjtnanten Diedrich von
Eisen, som intet hade ärvt efter sina föräldrar, och var svårt skuldsatt.

Halva hans lön gick åt till att betala sina fordringsägare. Därför fann man
för gott att upprätta ett äktenskapsförord. Genom detta utestängdes von

Eisen från disposition av Christina Palmströms egendom, och det bestäms, att halva hans lön skall gå till hushållet och kläder (förhoppningsvis hans egna!). De blivande makarna förutser emellertid, att von Eisen inte kan leva av dessa ringa summor, och det förutsätts att Christina Palmström skall hjälpa honom med lån, men i så fall skall hon få "Inlösande Panter" i vederlag. Panter som von Eisen senare skall inlösa.

Det förutses dock, att han vid sin död inte torde vara avsevärt rikare än vid sitt giftermåls ingående, ty det föreskrivs, att om han avlider före Christina Palmström, utan att efterlämna med henne gemensamma barn, skall hans syskon och släktingar intet ärva. Det lilla, som möjligen blir över, skall Christina Palmström alltså ta hand om, och kanske befarar man underskott

Dessa onekligen ansträngda förhållanden torde förklara, att Christina Palmström inte nöjer sig med att uppbära ränta från underståthållaren Jakob Clo, utan är så angelägen att få tillbaka hela skuldsumman, att hon prövar alla tänkbara utvägar, fastän hon har avtalet, ingånget av henne själv, emot sig. Det förklarar också, att hon är angelägen att med alla slags konstgrepp slingra sig undan mågen Salanus.

Om hon bleve dömd att utbetala mera i arv till styvdottern Anna, skulle detta ersättningskrav sannolikt vara svårt att uppfylla, eller kunna uppfyllas endast med kännbara uppoffringar.

Insin:t d 12 Novemb: 1713: ditto upläsit.
 men Sterbhus Interessenterne
 inf.... med det snaraste?

Högwelborne H:r Grefwe, Kongl. May:ts Råd och Praesident, sampt
 Åbo Academiae Cancellor; Så och
 Hög- och Welborne, Edle och Welb: Högachtade och Widtlagfarne,
 H:r Vice Praesident och Samptel Herrar Assessorer

Såsom oss åligger, sedan wij eftter Kongl Rättens unfångne Constitutorium,
 fullbordat Inventarium uti afl. Welb, fru Christina Palmströms Sterbhus, att
 likmätigt Kongl. May:ts Förordning af d. 21 October A:o 1698 (? 1678):
 emottaga det contingent, som af berörde Sterbhus Egendom till de fattige
 gifwas bör och det till deras föreståndare emot quitto lefwerera: Altså och
 emedan detta Inventarium förlängst är färdigt giort, sampt den 7:de Julii
 nästledne in för Eders Höggrefl. Excellence och den Höglofl. Kongl Rätten
 praesenterat, hwar eftter de Fattiges Andehl straxt bort af Sterbhus
 Interessenterne uthbetalas, men det ännu eij skiedt är: Fördenskull till
 förekommande af alt answar här uthinnan för oss, förorsakas wij här
 igenom ödmiukast att anhålla, det tacktes Eders Höggrefl. Excell: och den
 Höglofl. Kongl. Rätten föresagde Sterbhus Interessenter låta för sig upkalla,
 och dem en wiss dag förelägga, att merberörde Inventarium uthtaga och de
 fattiges Contingent oss tillställa; Hwar emot wij med skyldig wördnat städze
 lefwa.

Eders Höggrefl. Excellences
 och den Höglofl. Kongl. Hoffrättens

underdån-ödmiukaste
 tienare

Magnus Salan

Jahan: B: Retziuz